

ที่ พม ๐๕๐๙/ ๑๒๗

กงก. ๑๖๕
วันที่ ๔ พ.ง.๖๔
เวลา ๑๔.๓๐ น.

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่ -
รับที่(อีเมล) ๑๒๐๗๘ กก๗✓
วันที่ ๔ พ.ย. ๒๕๖๔ ค่า ๑๒.๐๐

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างมาตรการสนับสนุนให้สตรีเป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
 ๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรี
(กยส.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓
 ๓. ร่างมาตรการสนับสนุนให้สตรีเป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง ร่างมาตรการสนับสนุนให้สตรีเป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอบทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการรัฐมนตรี ระบุเป็น ข้อบังคับ หรือประกาศตาม (๖) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้าน (๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ เห็นชอบร่างมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อคุ้มครอง และสนับสนุน รวมถึงอำนวย ความสะดวกให้สตรีสามารถเข้ามายึดบ탕ทางด้านเศรษฐกิจ โดยสร้างการมีส่วนร่วมของบุรุษในการเลี้ยงดูบุตรและสร้างกลไกการพัฒนาเด็กเพื่อลดภาระให้แก่สตรีทำงาน และเสนอต่อกองรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ข้อมูลสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ ชี้ชัดว่า สตรียังมีบทบาททางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าบุรุษ สตรีมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานน้อยกว่าผู้ชาย (ชาย ๒๐.๕๖ ล้านคน หญิง ๑๗.๓๖ ล้านคน) ทั้งแรงงานในระบบ (ชาย ๙.๓๕ ล้านคน หญิง ๘.๒๐ ล้านคน) และแรงงานนอกระบบ (ชาย ๑๑.๖๐ ล้านคน หญิง ๘.๑๖ ล้านคน) โดยพบอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ การที่สตรีถูกกำหนดให้มีบทบาทเป็นแม่และภารยา ดูแลและบริการคนในครอบครัว เมื่อสตรีต้องร่วมดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงต้องเป็นผู้รับภาระทั้งงานบ้านและงานนอกบ้าน ส่งผลให้สตรีขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และต้องใช้เวลาการทำงานส่วนหนึ่งไปกับการตั้งครรภ์และการคลอดบุตร

/ทำให้ ...

ทำให้ถูกมองว่ามีประสิทธิภาพการทำงานน้อย อีกทั้งตลาดแรงงานยังเห็นว่าการตั้งครรภ์ของแรงงานสตรี เป็นการเพิ่มต้นทุนให้แก่สถานประกอบการ แนวทางแก้ไขที่สำคัญ คือ การส่งเสริมให้ผู้ชายเข้ามามีส่วนร่วม ในบทบาทการเลี้ยงดูบุตร และการให้ภาครัฐสนับสนุนให้มีกลไกการพัฒนาเด็ก เพื่อแบ่งเบาภาระสตรี หลังหมดระยะเวลาการลากคลอด ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการสร้างความเท่าเทียมแก่ประชากรไทยตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาครอบครัว แห่งว่างกลาง และการใช้ศักยภาพของทรัพยากรบุคคลได้อย่างเต็มความสามารถ

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๓.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอสรุปสาระสำคัญของมาตรการ สนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ดังนี้

๓.๑.๑ ด้านหลักการ อนุสัญญาว่าด้วยการขัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women – CEDAW) กำหนดให้ รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อขัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการจ้างงาน อาทิ การห้ามไม่ให้มีการปลด เพิ่มรายเดือนแห่งการตั้งครรภ์ หรือเพิ่มรายเดือนการลากคลอดบุตร และการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของสถานภาพในการแต่งงาน การลากคลอดบุตรให้ได้รับค่าจ้าง การกระตุ้นให้มีบริการสังคมเป็นตัวสนับสนุนที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริม ให้มีการจัดตั้งและพัฒนาขอบข่ายของสวัสดิการด้านภาระเลี้ยงดูเด็ก ล้วนเป็นมาตรการที่ควรกำหนดเพื่อป้องกัน การเลือกปฏิบัติต่อสตรีด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากภาระแต่งงานหรือความเป็นเพศมารดา

๓.๑.๒ ด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๗ วรรคสอง ขายและหุยมีสิทธิเท่าเทียมกัน

วรรคสาม การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วย เหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะ ของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชือทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

วรรคสี่ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริม ให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๔๙ สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตร ย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓.๑.๓ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่มแรงงานหญิง กลุ่มแม่เลี้ยงเดียว และ กลุ่มผู้หญิงสูงอายุที่ต้องเป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก ทั่วประเทศ

๓.๑.๔ มาตรการสำคัญ ประกอบด้วย การส่งเสริมโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ของสตรี และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสตรีในการเป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะแก้ไข ปัญหาให้สตรีทั้งในส่วนสร้างการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและการลดภาระของสตรีในการดูแลบุตร จึงได้กำหนด มาตรการในการขับเคลื่อน ดังนี้

๑) จัดบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี โดยขยายบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็ก ให้รับเด็กอายุ ๐ – ๓ ปี และขยายเวลาเปิด – ปิด ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนทำงาน

๒) ส่งเสริมการลาของสามีเพื่อช่วยภรรยาดูแลบุตรหลังคลอด (Paternity Leave) โดยให้ข้าราชการชายสามารถลาไปช่วยเหลือภรรยาที่คลอดบุตร จากเดิม ลาครึ่งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ เป็น ให้ลาได้ ๑๕ วันทำการ เป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันจนครบวันลา

๓) ขยายวันลาคลอดของแม่โดยได้รับค่าจ้าง (Maternity Leave with Pay) โดยแก้ไขวันลาคลอดบุตรของข้าราชการ จากเดิม ๘๐ วัน เป็น ๙๘ วัน และเสนอประเด็นแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยให้ข้าราชการที่ลาคลอดบุตรแล้ว ๙๘ วันสามารถได้ออกไม่เกิน ๙๐ วัน โดยได้รับเงินเดือนร้อยละ ๕๐ ของเงินเดือนปกติ

๔. ผลกระทบ

ร่างมาตรการสนับสนุนให้สตรีเป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ จะส่งผลให้ก่อรุ่มเป้าหมายตามมาตรการที่ประglobด้วย กลุ่มแรงงานหญิง กลุ่มแม่เลี้ยงเดียว และกลุ่มผู้หญิงสูงอายุที่ต้องเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กทั่วประเทศ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงสามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการมีงานทำ การมีรายได้ และความก้าวหน้าที่ควรได้รับของผู้หญิง ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความเสมอภาคเท่าเทียม การพัฒนาสถาบันครอบครัว และภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทย

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามมาตรการทั้ง ๓ ข้อ ฝ่ายเลขานุการจึงได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยสรุปได้ดังนี้

๑) จัดบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดบริการให้กับเด็กครอบคลุมช่วงอายุ ๒ – ๓ ปีอยู่แล้ว สำหรับการขยายบริการเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๒ ปีลงไป ควรกำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามความพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงความต้องการของชุมชนในพื้นที่ โดยรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณ อัตรากำลังครุ/ผู้ดูแลเด็กในแต่ละช่วงอายุ รวมถึงการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญในการดูแลเด็กอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร มีการรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เข้ารับบริการ โดยสำนักการแพทย์และสำนักอนามัยเป็นผู้รับผิดชอบ

สำหรับการขยายเวลาเปิด – ปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็ก กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า หากจะขยายเวลาเปิด – ปิด ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนทำงาน ต้องคำนึงถึงความพร้อม สภาพบริบท ที่ตั้ง การประกอบอาชีพของผู้ปกครอง และความต้องการของผู้ปกครองในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงงบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการดำเนินการตั้งกล่าว

๒) ส่งเสริมการลาของสามีเพื่อช่วยภรรยาดูแลบุตรหลังคลอด กระทรวงแรงงานให้ความเห็นว่าควรมีการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจกับผู้ประกอบการให้ชัดเจน และศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบาทของหน่วยงานที่จะมารองรับมาตรการที่เกิดขึ้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการกิจที่มีความคล้ายคลึงกัน ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เห็นด้วยในหลักการของมาตรการนี้ เนื่องจากเป็นมาตรการที่ส่งเสริมให้ข้าราชการชายได้มีส่วนร่วมในการดูแลบุตร ส่งผลดีต่อชีวิตครอบครัวและเด็ก แต่ควรมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานกลางบริหารทรัพยากรบุคคลสำหรับข้าราชการประจำอีกน า ในส่วนที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ให้ครอบคลุมในทุกมิติ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานกลางบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการที่ไม่ออกหนีอกจากสำนักงาน ก.พ. และส่วนราชการที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของฝ่ายบริหารแล้วพบว่า เห็นด้วยกับมาตรการนี้

๓) ขยายวันลาคลอดของแม่โดยได้รับค่าจ้าง สำนักงาน ก.พ. เห็นด้วยในหลักการของมาตรการ และเห็นว่าควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานกลางบริหารทรัพยากรบุคคลสำหรับข้าราชการประจำอีกน า เช่นเดียวกับข้อ ๒) ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการแล้วพบว่า หน่วยงานข้าราชการประจำอีกน า เห็นด้วยกับมาตรการนี้เช่นกัน

๕.๒ คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันพุธที่สุดที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ เห็นชอบร่างมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ และเสนอต่อกองสวัสดิการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อกองสวัสดิการเพื่อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ เห็นชอบมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย มาตรการอย่าง จำนวน ๓ มาตรการ ได้แก่ ๑) จัดบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี โดยขยายบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็ก ให้รับเด็กอายุ ๐ – ๓ ปี และขยายเวลาเปิด – ปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานรับเลี้ยงเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนทำงาน ตามบริบทของพื้นที่ ๒) ส่งเสริมการลาของสามีเพื่อช่วยภรรยาดูแลบุตรหลังคลอด (Paternity Leave) โดยปรับแก้ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการโดยให้ข้าราชการชายสามารถลาไปช่วยเหลือภรรยาที่คลอดบุตร จากเดิม ลาครั้งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ เป็น ให้ลาได้ ๑๕ วันทำการ เป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันจนครบวันลา ๓) ขยายวันลาคลอดของแม่โดยได้รับค่าจ้าง (Maternity Leave with Pay) โดยแก้ไขระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ โดยแก้ไขวันลาคลอดบุตรของข้าราชการ จากเดิม ๙๐ วัน เป็น ๘๘ วัน และเสนอประเด็นแก้ไขระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ โดยให้ข้าราชการที่ลาคลอดบุตรแล้ว ๘๘ วัน สามารถลาได้อีกไม่เกิน ๙๐ วัน โดยได้รับเงินเดือนร้อยละ ๕๐ ของเงินเดือนปกติ

๖.๒ มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานกลางบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการ ดังนี้

๑) ปรับแก้ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการชายสามารถลาไปช่วยเหลือภารยาที่คลอดบุตร จากเดิมลาครั้งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ เป็นให้ลาได้ ๑๕ วันทำการ เป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันจนครบวันลา

๒) ปรับแก้ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ ให้ข้าราชการหญิงสามารถลาคลอดบุตรได้ ๙๘ วัน และให้ข้าราชการหญิงที่คลอดบุตรแล้ว ๙๘ วัน สามารถลาได้อีกไม่เกิน ๙๐ วัน โดยได้รับเงินเดือนร้อยละ ๕๐ ของเงินเดือนปกติ

๒.๓ มอบหมายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร พิจารณาปรับแก้ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการชายสามารถลาไปช่วยเหลือภารยาที่คลอดบุตร จากเดิมลาครั้งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ เป็นให้ลาได้ ๑๕ วันทำการ เป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันจนครบวันลา และให้ข้าราชการหญิงสามารถลาคลอดบุตรได้ ๙๘ วัน และให้ข้าราชการหญิงที่คลอดบุตรแล้ว ๙๘ วัน สามารถลาได้อีกไม่เกิน ๙๐ วัน โดยได้รับเงินเดือนร้อยละ ๕๐ ของเงินเดือนปกติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจิตต์ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ

โทร. ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๕, ๐๘ ๑๒๐๗ ๔๕๕๐ (นายชัยกร วิทยาเวช)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sncdwf@gmail.com